بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/517
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް: އަލީ ޢަޒީން، ގ. ގްރީންފީލްޑް، މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އޮނިގަނޑު ސަރަހައްދުން ގޮތުގައި ޖިނާއީ އުފެއްދުން، ޝަޚްޞު އޮޅުވާލުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

ފަނޑިޔާރު ޝުޖާއުގް ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައްޫފު އިބްރާހީމް

ނިމުނު ތާރީޚް: 13 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1443 / 19 އޮކްޓޫބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

02 ޞަފަރު 1441

01 އޮކްޓޫބަރު 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 379/Cr-C/2018
- **ނިންމި ތަން:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** އެނގިހުރެ ސަރުބަރާހުން ގޮތުގައި ފިތުނަ އުފެއްދުން
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 06 ޖޫ 2018
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 24 މާރިޗު 2019

ޖިނާއީ- ހައްލުކުރުމަކަށް ނުވާގޮތަށް ފުދުނުންގެ ބެލުމުގެ ދަރަޖަ ގެންގޮސް ސުވާލުކުރުން

<u>ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ރައުޔު،</u> (މި ރައުޔަކީ ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ އަދި ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް ތާއީދު ކުރައްވާފައި)

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ގަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާ ގޮތް ގާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ، އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި، ޕްރޮސެކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލި ގަޟިއްޔާއެވެ. މި ގަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފާ ފަރާތާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ މާލެ، ގ. ގްރީންފީލްޑް، އަލީ ޒައިން (ދރއ ކާޑު ނަންބަރު: A304877) އެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ހުކުމްކުރި ދައުވާ

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ގަޟިއްޔާއަށް ބެލިއިރު، އެ ގަޟިއްޔާގެ ބާވަތުގެ ގޮތުގައި ލިޔެވިފައިވަނީ "އުނގުޅު ބަޔަކަށްދޭން ގޮތުގައި ލިބިގެން އެއްވުން" މިފަދައިންނެވެ. އަދި ދައުވާގެ ޚުލާޞާގައި އެ ގަޟިއްޔާގައި ހުކުމްކުރެވުނު ދައުވާއަކީ ގ.ގްރީންފީލްޑް، އަލީ ޒައިންގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ "އުނގުޅު ބަޔަކަށްދޭން ގޮތުގައި ލިބިގެން އެއްވުމުގެ" ކުށުގެ ދައުވާ ކަމަށް ބަލައިގެން ބައްލަވައިފައެވެ.

3. ނަމަވެސް އެ ގަޟިއްޔާގެ ދަށުން ދީ ދައުވާއާ ބެހޭގޮތުން ގަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ނިޔާގެ 1، 2 އަދި 3 ވަނަ ނުކުތާއަކީ އެ ގަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަކީ ބެލުމުން އެނގެއެވެ. އެގޮތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ގަޟިއްޔާގެ ދަށުން ބަލާފައިވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 277/ޕްރޮސ/2267/2017-2018 ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުން، ގ.ގްރީންފީލްޑް، އަލީ ޒައިންގެ މައްޗަށް

ޖިނާއީ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުން ގެންގުޅުއްވި ބެލިއޮތް ދަޢުވާގައިވާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން، [1] ޢައިބުވެރި ޙުކުމެއް ކުރެވިފައިވާ ހުކުރާގައިވާ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދަޢުވާކުރެވިފައިވެއެވެ.[2] މި ދަޢުވާކުރެވުނު ކޮށްފައިވަނީ ޖަހީ ޢައިން 24 ޖޫން 2017 ވަނަ ދުވަހު މަރަޥަނާ ހުރި ކުއްލިއަކަށް ބައްދަލުކޮށް ހަރަކާތްތަކެއްކޮށްގެން އޭނާގެ އިސްތިޢުމާލުކުރާ ވަރުގެ ހަޑިކަމެއް ކުރިއެވެ، އޭނާގެ އިސްތިޢުމާލުކޮށްގެން ފިޒިކަލް އިއުތިބާރު ސަލާމަތާއި، ކުރުވުމާއި ބައްދަލުވެ އެކަން ފާޅުކުރުމުގެ ބަޔާނަކަށްފަހު ވަޒީފާގެ އެހެނިހެން ބައެއް ކުރެވުމުން، ޖަހީ ޢައިންގެ އިރާދާއާ ޚިލާފަށް ދަޢުވާ ކުރެވުނު އެޢިނާޔަތުގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓުމާ، މަރަޥަނާ ހުރި ކުއްލިއަކަށް ބައްދަލުކޮށްގެން ޙަރަކާތްތަކެއް ކުރެއްވިކަމުގެ ދަޢުވާއެވެ.[3]

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް ބިނާކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތައް

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބިނާކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތައް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.[4]

4.1 މައްސަލައާ ގުޅިގެން 14 އޮގަސްޓު 2017 ގައި ޖަހީ ޢައިން ފުލުހުންގެ އިދާރާއަށް ހާޒިރުކޮށް ސުވާލުކުރުމުގެ ބަޔާން ނަގާފައިވާއިރު، އޭރުވަރު ސުވާލުކުރި ހެކިއާ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ބަޔާނު ކުށުގެ ކުރިމަތިކުރެވިފައި، ޖަހީ ޢައިންގެ މައްސަލައާ މިމައްސަލާގެ ތަފްޞީލު ހިންގާފައިވާ އިޢުތިރާފުވާ ހިފާފައިވާކަން ޝަރީޢަތަށް ފެނުނެވެ.

4.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފޯސްޓްލާ 2017/HC-A/189 ގައި ފާހަގަކުރެއްވި ކުރައްވާފައިވާ މަޢުލޫމާތުން ބަލާއިރު، ބޮޑުމިން، ބޭނުން ކުޑައެއް މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުތަކެއް ތަނބާ ތަކެއް ކުރެވުނު ބޭނުން ކުޑަމެކަން އެނގެން

1. މި ދަޢުވާ ކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) އާއި، އެމާއްދާގެ (2) ގެ (i) އާ ގުޅުވައިގެން، އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުންނެވެ.
2. މި ދަޢުވާ ކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 310 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރާ ގުޅުވައިގެން، އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުންނެވެ.
3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް
4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް

އޮންނަކަމާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދަޢުވާ ކުރުމަށް ހުރަހަކަށްވެދާނެ ދިފާޢެއް އޮވެގެން، ދަޢުވާ ޖިބާވަރާތުން އިންކާރު ހުށަހަޅައި މަދަނީ މިންގަނޑުން އިންކާރު ސާބިތުކޮށްދިނުމަ އެދަޢުވާ ބާޠިލް ކޮށް ނިންމާކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިންމަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްދެވިފައިވާ، މިފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ވާސިލްވެވުނު ހިނދު މި ދަޢުވާ ބާޠިލް ކޮށް ނިންމާކަމަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ފެނުނު، މިއުވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް

5. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ގަޟިއްޔާގެ ޙުކުމްކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

"އިސްވެ ދެންނެވުނު ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 277/ޕޖސ/2267/2017-2018 ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުން، ގ.ގްރީންފީލްޑް އަލީ ޝަހީންގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) އާއި، އެމާއްދާގެ (2) ގެ (i) އާ ގުޅުވާލައި، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލްވާ ސަބްސްޓެންސް އޮޅުވާލުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 310 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރާ ގުޅުވާލައި، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލްވާ އެނގިހުރެ ސަރަޙައްދުން ގޮތުގައި ދިޔުމުގެ އެޅުއްދުމުގެ ކުށުގެ މިދަޢުވާގެ ތަރުތީބު އަލީ ޝަހީންގެ މައްޗަށް ހިންގާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އެއްގޮތަށް ނޫންކަމުގައިވީ، އެޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގުޅުވާލައި މި ދަޢުވާ އިތުރަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔުން ބާޠިލް ނިންމާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 277/ޕޖސ/2267/2017-2018 ދަޢުވާ ފޯމު ބާޠިލްކޮށް، އެގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށް މިގަޟިއްޔާ ނިންމީމެވެ."

އިސްތިޢުނާފީ ނުކުތާ

6. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިޢުނާފުކުރަމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން 01 (އެކެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ. އެ ނުކުތާއަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާއަކީ ހައްދަކުގައި ބަހައްޓައިގެން ސުވާލުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާއެއްކަމަށްވީހިނދު، އިސްތިޢުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ މައްސަލައިގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްކަމަށްނުވާއިރު، ތަޙްޤީޤު ހިންގާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އެއްގޮތަށް ނޫންކަމަށް ބަޔާންކޮށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާއިން ބެލި މައްސަލާގައި ހުކުމްކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިޢުނާފީ ނުކުތާއާމެދު ދެފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާޞާ

7. އިސްތިޢުނާފީ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދެންނެވިފައިވަނީ ބަޑި ޖަހައިން އަކީ އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ފަރާތަކު ހައްޔަރުކުރުމުން ފަރާތަކަށް ނުވާއިރު، އެފަރާތާ ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތަށް ކަމަށެވެ. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކުރާއިރު އޯޑިއޯ ވިޑިއޯ ރެކޯޑް ކުރަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. ނަމަވެސް ދަށު ކޯޓުން މައްސަލަ ބާޠިލުކޮށްފައިވަނީ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ހައްދަކުގައި ބަހައްޓައިގެން ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާކަމަށްވާ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާ ޚިލާފަށް އޮޑިއޯ ވިޑިއޯ ރެކޯޑް ނުކޮށް ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމެވެ. އެހެންކަމުން އަދި ބަޑި ޖަހައިންގެ މައްސަލަ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ނުހިންގާނެކަމެވެ. އަދި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދެފަރާތުގެ

މަތިން އަޒީ ޢައިޝާ ސުވާލުކުރުވިފައިވާއިރު އޭގެ ތެރެއިން 14 އޮގަސްޓް 2017 ދުވަހު ޤާނޫނީ އިންޒާރުދީ، އަޒީ ޢައިޝާ ސުވާލުކުރުވުނުއިރު އޭޖެހި ވިޔާއި ރިކާޓު ކޯޓުގައިންވާކަމަށާއި ނަމަވެސް 14 އޮގަސްޓް 2017 ދުވަހު އަޒީ ޢައިޝާ ކުރުމުން ސުވާލުތަކުގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް އެއްވެސް ޖަވާބުދީފައިނުވާކަމަށެވެ. އަދި ތެރަށް ދުވަސް ކަމަށްވާ 13 ޑިސެންބަރު 2017 ދުވަހު ޤާނޫނީ އިންޒާރުދީ، އޭޖެހި ވިޔާއި ރިކާޓުކުރެވުނަމަ އަޒީ ޢައިޝާ ސުވާލުކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އުސޫލާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ދަޢުވާއާގެ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް، އެ ދަޢުވާއާގެ ތަރުތީބު ކުރުވުން ތަޙުވީލާ ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ބެލުން މައްސަލައާ އަލުން ކަނޑައަޅައިދިނުން ކަމަށެވެ.

8. ޖަވާބުގައި އަޒީ ޢައިޝާގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބުނެފައިވަނީ އެފަރާތަށް ޤާނޫނީ އިންޒާރު ދީފައި ނުވާކަމަށެވެ. އަދި އެޓަރނީ އަޒީ ޢައިޝާއަށް ޢަދުލުވެރިކަމާކަން މައްސަލަ ނިންމައިދިނުން ކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއަށް ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރިގޮތް

9. މި ދަޢުވާއާގައި ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[5] 46 ވަނަ މާއްދާއަކީ ހައްޔަރުގައި ބަހައްޓައިގެން ސުވާލުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާއެއްކަމަށްވުމާއި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ މައްސަލައިގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްކަމަށްވާއިރު، ތަރްޖަމާ ހިންގާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އެއްގޮތަށް ނޫންކަމަށް ބާރުއަޅާކަން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ދަޢުވާއާއިން ބެލި މައްސަލާގައި ހުކުމްކޮށްފައިވާކަން ބާޠިލްކުރަމަށްދީ ނުކުތާއެވެ. މި ނުކުތާއަށް ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރިއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

---

5. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

9.1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި އަލީ ޢަލީންގެ މައްޗަށް ކުރެވުނު ދަޢުވާތަކާ ގުޅިގެން ކުރެވުނު ތަޙްޤީޤުގެ އެއްވެސް މަރުޙަލާއެއްގައި އަލީ ޢަލީން ހައްޤަށްޓަކައި ވަކީލެއް ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައެއް ނެތެވެ.

9.2. ދެން ބަލާލަންޖެހެނީ ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކުރުމުގައި އޭނާ އިޢުތިރާފު ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ[6] ވަނަ މާއްދާއާއެއްގޮތަށްތޯއެވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު، ހައްޔަރުކުރުމަށް ނުވަތަ ސުވާލުކުރުމަށް، ކުރިއެއްގެ ތަރުތީބުގައި މިފަދަ ސުވާލުކުރުމަށްޓަކައި ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މިފަދަ ގޮތުގައިދާނަކަން ބަލައިގަނެވޭނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ[7] 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައެވެ. އަދި އެމީހަކާދޭތެރެ އަމަލުކުރުމުގެ އޮތް އިޖުރާއާތު އެމާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ވ) އަށް ހިމެނޭ އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންވެގެންވެއެވެ. އަދި މިއިން އެއްވެސް އަކުރެއްގައި ކުރުގެ ބުރަދުގައިވާ މިފަދަ ސުވާލުކުރުމެއް ހިމެނޭ ގޮތުގެ ކުރަންޖެހޭނަކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި މާއްދާއަކީ ދަށު ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ތަޙްޤީޤުކޮށްފައިވާ މާއްދާއެއް ނޫނެވެ.

9.3. ދަށު ކޯޓުން މި މައްސަލައިގައި ތަޙްޤީޤުކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ[8] 46 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލިއިރު އެ މާއްދާއަކީ ހައްޔަރުގައި ބަހައްޓައިގެން ފުލުހުން މީހަކާ ސުވާލުކުރާނަމަ އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް ޖިނާއީ އިޖުރާއާތު ބަޔާންކުރާ މާއްދާއެވެ. އެގޮތުން އެ މާއްދާގެ އަދިވެސް ސުރުޚީގައި އޮތީ "ހައްޔަރުގައި ބަހައްޓައިގެން ސުވާލުކުރުން" މިގޮތަށެވެ. އަދި އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފުރާ އިބާރާތުގައި އޮތީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

---

6. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016
7. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016
8. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

46. (ހ) ހައްޤުތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިގެން ފުދުނުން މިހާ ސުވާލުކުރާ ހާލަތުގައި...."

އަދި އެ މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ރ) އަށް ބަޔާންވެގެންވާ ހައްޤުތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިގެން މިހާ ސުވާލުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ" އިޖުރާއަތު ތަރުތީބު ވާހަކައެވެ. އެހެންކަމުން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[9] 46 ވަނަ މާއްދާ އަކީ މި މައްސަލައިގެ ބޭނުމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލައަށް ތަޠްބީޤުކުރެވޭނެ މާއްދާއެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން ދަށު ކޯޓުން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[10] 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ތަޠްބީޤުކޮށްފައިވަނީ ރަނގަޅަށް ނޫންކަން އެނގެއެވެ.

9.4. މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދެފަރާތުގެ މެދުން ޢަލީ ޝައިނާ ސިވިލްކޯޓުގައިވާދު ތާގެ ތަރައިން 14 އޮގަސްޓު 2017 ދުވަހު ޖާރީކުރި އިންޒާރުދިނީ، ޢަލީ ޝައިނާ ސިވިލްކޯޓުގައިވާ ކޮޕީއާ ޕީޑީއެފް ކަންތައްތައްކުރަން ދަރުބާރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހުށަހަޅާފައެވެ. އަދި އެބާރުގެ (14 އޮގަސްޓު 2017) ޤާނޫނީ އިންޒާރު މައްސަލައިގެ ތަފްސީލުގައި ހިމެނިފައެވެ. ނަމަވެސް 14 އޮގަސްޓު 2017 ދުވަހު ޢަލީ ޝައިނާ ކުރުވުނު ސިވިލްކޯޓުގެ މައްސަލަ ބޭނުންކޮށް އެއްވެސް ހުކުމެއް ތަރުތީބުކޮށްފައިނުވާކަން ދަރުބާރުން ބޭނުމެވެ. އަދި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ޢަލީ ޝައިނާ ފުދުނުން ސިވިލްކޯޓަށް ދުވަހު ދުވަސް ކަމަށާ 13 ޑިސެމްބަރު 2017 ދުވަހު ޤާނޫނީ އިންޒާރުދިނީ، އޭގެ ކޮޕީއެއް ރިކޯޑުކުރުމާ އެކު ޢަލީ ޝައިނާ ސިވިލްކޯޓުގައިވާކަން ދަރުބާރުން ބޭނުމެވެ. މިކަމަށް ޢަލީ ޝައިނާގެ ފަރާތުން ދަރުކޮށްގައި އިންކާރުކޮށްފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ. އަދި 13 ޑިސެމްބަރު 2017 ގެ ތާރީޚުގެ ޤާނޫނީ އިންޒާރު ދަރު ކޮޕީގެ ތަފްސީލުގައި ހިމެނިފައެވެ.

---

9. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016
10. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

9.5. އެހެންކަމުން އަލީ ޒަޢިންގެ މައްޗަށް ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާތައް ބިނާކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު އަސާސަކީ 13 ޑިސެންބަރު 2017 ވި ތާރީޚުގައި އަލީ ޒަޢިން އަށް ދެވުނު ޤާނޫނީ އިންޒާރާއި އެ ތާރީޚުގައި އަލީ ޒަޢިންގާ ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކުރި ކުރުންކަން އެނގެއެވެ.

9.6. ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ބެލިއިރު، މައްސަލަ ބާޠިލުކުރުމުގައި ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[11] 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވެފައިވެއެވެ. އެ މާއްދާގައި އޮތީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> 120. (ނ) "ދަޢުވާކުރުމަށް ހުށަހަޅަކަން ވެރިން ދިފާޢެއް ކަމަށް ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންވެގެންވާ ދިފާޢެއް އޮވެގެން، މި މާއްދާގެ ދަށުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެ ދިފާޢު ހުށަހަޅައި މަތިން މިންގަނޑުން އެ ދިފާޢު ސާބިތުކޮށްދީފިނަމަ، އެ ދަޢުވާ ބާޠިލް ކަމަށް އެ ހިސާބުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅައި، މައްސަލަ ނިންމަންވާނެއެވެ."

އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ފަދައިން ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[12] 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އަކީ މި މައްސަލައަށް ތަތްބީޤުކުރެވިދާނެ މާއްދާއެއް ނޫނެވެ. ފުލުހުން 14 އޮގަސްޓު 2017 ދުވަހު އަލީ ޒަޢިންގާ ފުރުން ސުވާލުކުރިއިރު އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ރިކޯޑިންގ ނުކުރުމަކީ ޤާނޫނީގޮތުންވެސް ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[13] 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ދިފާޢެއް ކަމަށް ބެލެވިދާނެ ހަމައެއް ނެތެވެ. އެހެންކަމުން ދަށު ކޯޓުން ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[14] 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) މާނަކޮށް ތަތްބީޤުކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި ކުށެއް ނެތްކަމެވެ.

---

[11]. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016
[12]. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016
[13]. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016
[14]. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

10. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ޢަލީ ޖައިސްގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކޯޓަށް ޝައްކުން އެއްކިބާވުމުގެ ކުރުގެ ދަރަޖައާއި،[15] އަސާސީ ސަބަބުތަކުން ގޮތުގައި ޙިމާޔަތް އުޞޫލުތަކުގެ ކުރުގެ ދަރަޖައާ[16] ގެޖެހޭ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދަންޖެހޭގޮތަށް އަދުލުއިންސާފުން ބެލެވެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާގެ ރައުޔު؛

11. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމްގެ ރައުޔު؛

12. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

- ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކާއި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތީން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 379/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލްކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާތައް އަލުން ބެލުމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ

15. މި ދަރަޖާ ކަނޑައެޅިފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 312 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) އާއި، އެމާއްދާގެ (2) ގެ (i) އާ ބަޔާނާއި، އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުންނެވެ.

16. މި ދަރަޖާ ކަނޑައެޅިފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ 310 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރާ ބަޔާނާއި، އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުންނެވެ.

46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކުރިމަތިވާ ކޯޓަށް ތަބްލީޣުކޮށް، މިގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބް ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ   ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު   ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް

(ރިޔާސަތު)